

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17012/2024
23.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић, Јасминке Обућине, Мирјане Андријашевић и Иване Рађеновић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Шекуларац, адвокат из ..., против туженог Република Србија, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, кога заступа Државно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4458/23 од 03.04.2024. године, у седници већа одржаној 23.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против става 1. и 2. изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр.4458/23 од 03.04.2024. године, као изузетно дозвољеној.

ДЕЛИМИЧНО СЕ одбија као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр.4458/23 од 03.04.2024. године у делу којим је усвојен тужбени захтев на име накнаде материјалне штете – неисплаћених месечних износа инвалиднина за период од 01. фебруара 2019. године закључно са децембром 2020. године и којом је тужени обавезан да тужиоцу плати: за 2019. годину износе од по 25.913,43 динара са законском затезном каматом на први износ од 25.03.2019. године до исплате, за други 25.04.2019. године до исплате, за трећи од 25.05.2019. године до исплате, за четврти од 25.06.2019. године до исплате, за пети од 25.07.2019. године до исплате, за шести од 25.08.2019. године до исплате, за седми од 25.09.2019. године до исплате, за осми од 25.10.2019. године до исплате, за девети од 25.11.2019. године до исплате, за десети од 25.12.2019. године до исплате и за једанаести од 25.01.2020. године до исплате; за 2020. годину износе од по 28.662,11 динара са каматом на први износ од 25.02.2020. године до исплате, на други од 25.03.2020. године до исплате, за трећи од 25.04.2020. године до исплате, за четврти од 25.05.2020. године до исплате, за пети од 25.06.2020. године до исплате, за шести од 25.07.2020. године до исплате, за седми од 25.08.2020. године до исплате, за осми од 25.09.2020. године до исплате, за девети од 25.10.2020. године до исплате, за десети од 25.11.2020. године до исплате, за једанаести од 25.12.2020. године до исплате и за дванаести од 25.01.2021. године до исплате.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија туженог, па се **ПРЕИНАЧАВАЈУ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж бр.4458/23 од 03.04.2024. године и пресуда Првог основног суда у Београду П бр.2821/22 од 04.04.2023. године у делу којим је усвојен захтев тужиоца за накнаду материјалне штете на име неисплаћених месечних износа инвалиднине, за период од јануара 2021. године, закључно са јануаром 2022. године са законском затезном каматом на поједине износе од означених датума, као и одлука о трошковима поступка, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе да плати 36.555,60 динара са каматом од 25.02.2021. године до исплате, 39.655,20 динара са каматом од 25.03.2021. године до исплате, 37.865,40 динара са каматом од 25.04.2021. године до исплате, 37.368,00 динара са каматом од 25.05.2021. године до исплате, 39.173,40 динара са каматом од 25.06.2021. године до исплате, 38.968,80 динара са каматом од 25.07.2021. године до исплате, 39.015,00 динара са каматом од 25.08.2021. године до исплате, 39.042,00 динара са каматом од 25.09.2021. године до исплате, 38.838,60 динара са каматом од 25.10.2021. године до исплате, 38.783,40 динара са каматом од 25.11.2021. године до исплате, 39.130,80 динара са каматом од 25.12.2021. године до исплате, 39.628,80 динара са каматом од 25.01.2022. године до исплате и 41.481,60 динара са каматом од 25.02.2022. године до исплате.

Свака странка сноси своје трошкове поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П бр.2821/22 од 04.04.2023. године, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда, одбијени су предлози за прекид и застој поступка, па је ставом 3. изреке тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде штете на основу неисплаћених износа инвалиднине за период од фебруара 2019. године закључно са јануаром 2022. године плати износе ближе означене у изреци са каматом на појединачне износе од означених датума. Делимично је одбијен захтев тужиоца за 2018. годину за месец новембар као и за месец децембар у означеним износима, а за 2019. годину за месец јануар за износ од 25.913,43 динара. Тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове у износу од 51.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда Гж бр.4458/23 од 03.04.2024. године, одбијене су жалбе тужиоца и туженог као неосноване и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом, трећем и четвртном изреке, а преиначено је решење о трошковима и одбијени захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Благовременом ревизијом тужена побија правноснажну другостепену пресуду са позивом на члан 404. ЗПП, истичући да је потребно уједначавање судске праксе у вези са питањем права на накнаду штете након ступања на снагу Закона о правима бораца и војних инвалида, цивилних инвалида рата и њихових породица који је ступио на снагу 01. јануара 2021. године и који у члану 201. став 1. прописује да решења којима су призната права по прописима донетим на основу Уставног закона о изменама и допунама Закона за спровођење Устава РС престала да важе даном ступања на снагу овог закона. Предлаже да се нижестепене пресуде укину или да се преиначе и одбије тужбени захтев тужиоца, а туженом накнаде трошкови ревизијског поступка које опредељује.

Врховни суд је испитао разлоге за одлучивање о ревизији туженог према одредбама члана 404. став 1. ЗПП, по којој је ревизија изузетно дозвољена због

погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права. У интересу равноправности грађана је да се дозволи одлучивање о посебној ревизији туженог у односу на питање права на накнаду штете у вези са неисплатама инвалиднина, па је одлучено као у првом ставу изреке на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је установио да је побијаном правноснажном пресудом делимично погрешно одлучено о тужбеном захтеву тужиоца за накнаду материјалне штете, због погрешне примене материјалног права.

Пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Секретаријата за друштвене делатности СО Косовска Митровица, број 06-585-3/84 од 28.05.1975. године, тужиоцу је признато да је цивилна жртва рата са 70% неспособности за привређивање услед повреде десне руке 1955. године од заосталог ратног материјала, бомбе, па му је признато право на цивилну инвалиднину у месечном износу од 250,00 динара почев од 01.06.1974. године. Из уверења о животу од 22.02.2022. године, судови утврђују да је тужилац у животу на наведени дан што је потврђено личним присуством и личном картом, а из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђују висину обрачунате цивилне инвалиднине која у периоду од 01.11.2018. године до 31.01.2022. године, није исплаћена тужиоцу.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови закључују да је тужена одговорна за штету коју је њен орган проузроковао тужиоцу јер је тужена била у обавези да тужиоцу исплаћује припадајуће месечне износе инвалиднине док за то постоје законом прописани услови, а без оправданог разлога је са исплатом престала иако се ради о стеченом праву тужиоца чиме је причинила штету тужиоцу и дужна је да је надокнади.

Нижестепени судови налазе да одговорност тужене произлази из члана 172. ЗОО, за штету која је проузрокована тужиоцу због неисплаћивања инвалиднине у периоду од фебруара 2019. закључно са 2022. годином.

Ревизијски суд је применом релевантног материјалног права оценио да су нижестепене одлуке правилне у делу којим је одлучено о тужбеном захтеву тужиоца за обавезивање тужене на накнаду штете у виду неисплаћених месечних инвалиднина за период закључно са децембром 2020. године. Тужилац је трпео штету због неплаћања од стране органа тужене износа на име инвалиднине коју је стекао на основу решења из 1975. године. Како је правна природа обавезе тужене накнада штете и тужилац је исту претрпео неисплаћивањем накнада за сваки месечни износ почев од 25. у наредном месецу, то је правилном применом члана 172. и 277. ЗОО, у овом делу усвојен тужбени захтев.

Неосновани су наводи ревидента да је до обуставе исплате дошло услед околности које отклањају одговорност за насталу штету имајући у виду присуство ратних дејстава. Опште је познато када су ратна дејства престала, а органи тужене нису накнадно извршили исплату по решењу којим су тужиоцу признате инвалиднине.

Међутим, нижестепени судови нису правилно применили материјално право на основу ког су тужену обавезали да тужиоцу накнади штету по основу неисплаћене инвалиднине за период јануар 2021 – јануар 2022. године. Наиме, исплата права признатих решењима донетим по прописима који су, одредбом члана 3. став 1. Уставног закона о изменама и допунама Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 20/93), престали да важе, у складу са чланом 5. став 1. тог Закона, престаје даном ступања на снагу Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“ бр.18/2020), са којим даном престаје и важење решења којима су права призната, о чему није потребно доносити посебно решење у смислу одредбе члана 201. тог Закона (став 1). За права која су призната по прописима из става 1. овог члана, по службеној дужности, донеће се решења којима ће се основица за обрачун износа права утврдити према члану 33. овог Закона. У погледу права на месечно новчано примање и повећању месечног новчаног примања због везаности за постељу, која су призната по Закону о правима бораца и војних инвалида ("Службени лист САПВ", бр. 19/85, 31/86, 32/88, 15/89, 1/90, 9/90 и 37/90) и "Службени гласник РС", бр. 20/93, одлучиће се у складу са чланом 199. овог Закона, и даље остваривати под условима и у обиму и на начин прописан овим Законом, са правним дејством овог решења од почетка примене овог Закона (став 3.). Корисник са територије АПК Косова и Метохије, на којој је, Резолуцијом 1244 Савета безбедности организације УН, успостављена привремена администрација мисије ОУН, у поступку из става 1.и 4. овог члана је у обавези да надлежном органу који води поступак по овом закону приложи доказ о околностима под којима је задобијено телесно оштећење или погибиа члана породице, по основу кога је признато основно и изведено право од Министарства одбране и Министарства унутрашњих послова и доказ о држављанству Републике Србије (став 5.). На основу одредбе члана 155. истог Закона, о правима из овог Закона, у првом степену решава општинска, односно градска управа по месту пребивалишта странке (у даљем тексту: првостепени орган), која ове послове обавља као поверене послове.

У конкретном случају, на остваривање права које је предмет овог спора примењује се одредба члана 201. Закона о основним правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица. Предметно право тужиоцу је признато решењем донетим по прописима који су, одредбом члана 3. став 1. Уставног закона о изменама и допунама Уставног закона за спровођење Уставног суда Србије ("Службени гласник РС", бр. 20/93) престали да важе, у складу са чланом 5. став 1. тог Закона, што значи да је престало и важење решења којим је тужиоцу ово право признато. Надлежни орган управе је био дужан да, по службеној дужности, донесе решење којим ће да одлучи о предметном праву тужиоца које он остварује под условима, у обиму и на начин прописан измењеним Законом те да основицу за обрачун износа припадајуће инвалиднине тужиоцу утврдити према члану 33. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, почев од дана почетка примене Закона, односно 01.01.2021. године. Такво решење није донето, а редован суд није надлежан да одлучује о правима корисника примања из буџета Републике Србије и буџета јединица локалне самоуправе по Закону о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, као претходном питању у парници за накнаду штете због незаконитог и неправилног рада органа тужене, у којој је захтев заснован на наводима да се не врши исплата по решењима донетим по раније важећим прописима, што је овде случај. Како о условима

за остваривање и обиму права одлучује надлежан орган управе у законом (горе наведеном) прописаном управном поступку и како тај орган није донео одлуку о праву тужиоца које је предмет ове парнице, следи да тужилац не поседује основ за признавање права на накнаду штете за период након 01.01.2021. године.

Из наведених разлога није основан тужбени захтев за накнаду штете за период јануар 2021– јануар 2022. године, због чега је Врховни суд применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку донео одлуку као у трећем ставу изреке.

Имајући у виду да су странке у приближно једнаком делу успеле у овом поступку, укључујући и ревизијски, на основу члана 153. ЗПП је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

**Председник већа - судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић